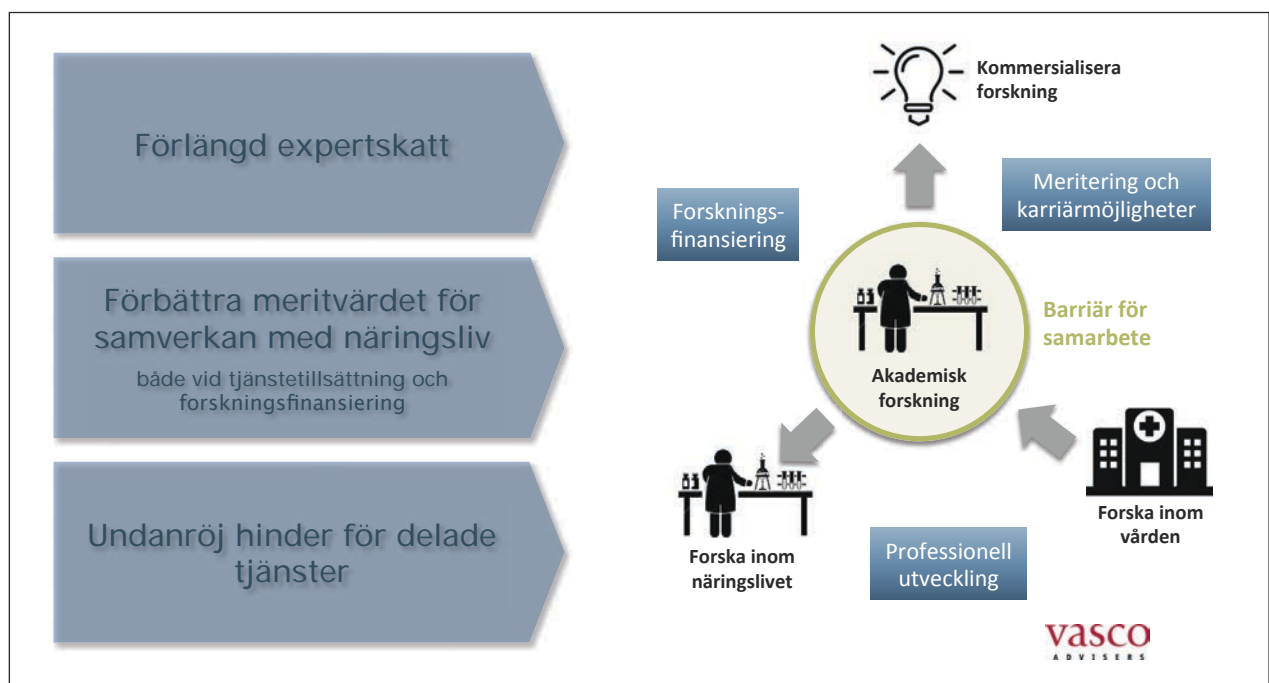

KULTUREN INOM AKADEMIN HINDER FÖR SAMVERKAN

Samtidigt som ordet samverkan är på allas läppar finns det för den enskilde forskaren i dag fler hinder än incitament för samarbete med näringslivet eller sjukvården. En ny rapport från konsultföretaget Vasco Advisers pekar på att det behövs såväl konkreta åtgärder som underlättar rörlighet som en kulturförändring inom akademien och sjukvården. Rapporten presenterades på ett seminarium i december.

Jag vill hävda att den akademiska världen är mer sluten i Sverige än i många andra länder, i meningen att mobiliteten är låg. Svenska forskare rör på sig i ganska låg utsträckning, och det finns också en rad hinder som innebär att den enskilde forskaren har rätt lite att tjäna på

samverkan med näringslivet eller sjukvården, säger Patric Källman vid Vasco Advisers som tagit fram rapporten på uppdrag av LIF.

– Samtidigt har den globala Life Science-branschen förändrats bara på de senaste få åren och de ledande företagen

Patric Källman

efterfrågar öppenhet och partnerskap hellre än att enbart jaga IP (patent) och exklusiva avtal, vilket gör att Sverige har allt att vinna på ett ekosystem som gynnar samverkan.

Rapporten, Samverkan mellan akademi och näringsliv, har ett individuellt perspektiv. Den analyserar vilka hinder som finns för den enskilde forskaren eller läkaren att samverka och att röra sig mellan akademien, näringslivet och hälso- och sjukvården, samt hinder för att kommersialisera forskningen. Det är den fjärde i en serie rapporter från Vasco Advisers som analyserar Sveriges globala konkurrenskraft inom Life Science ur olika perspektiv. De tidigare tre rapporterna har jämfört hur fem olika länder agerat för att förbättra innovationsklimatet, analyserat de pågående globala förändringarna inom läkemedelsbranschen, samt granskat vilka framgångsfaktorer som ligger bakom att Cambridge i Storbritannien utvecklats till ett världsledande Life Science-kluster.

Meritvärdering ett hinder

– Meritvärdering är ett tydligt hinder mot samverkan med näringslivet. Om du forskar tillsammans med ett företag så är det mindre värt än akademisk forskning. Systemet för meritvärdering behöver förändras, rent formellt, anser Patric Källman.

– Sedan finns det ofta en kultur inom akademien som nedvärderar samverkan. En forskare kan dra in många miljoner i anslag i samverkansprojekt med näringslivet, men ändå mötas av attityden att det bara är företagspengar.

I rapporten lyfts Luleå Tekniska Universitet fram som ett gott exempel. LTU har den högsta andelen extern forskningsfinansiering av alla universitet. Patric Källman påpe-

kar att vid LTU har finansiering från näringslivet höjt den akademiska nivån, enligt etablerade bibliometriska mått, som antalet publicerade vetenskapliga artiklar, samtidigt som symbiosen med näringsliv och samhälle lett till att Luleå nyligen utsågs till Årets Tillväxtkommun

På rätt väg?

Karolinska Institutet har under en längre tid varit ledande i Sverige med såväl extern finansiering av forskning som med en utarbetad modell för kommersialisering av forskningsresultat. Patric Källman anser att fler universitet borde ta efter KI:s sätt att dela risk och nytta med enskilda forskare.

– Jag tycker ändå att vi är på rätt väg. Barriärerna mellan universitet och näringsliv var större för några år sedan. Attityderna har också förändrats: vill man publicera sig i till exempel Nature Medicine måste man kunna visa på en fortsättning, en tillämpning av forskningsresultaten. Det är också då som de stora läkemedelsföretagen blir intresserade, vilket i sig utgör ett slags proof of concept. Och det är definitivt inte lättare att få forskningsanslag från företagen än från Vetenskapsrådet. Forskare som får anslag från ett globalt läkemedelsföretag har fått det i konkurrens med toppforskare i Cambridge eller Boston, säger Patric Källman.

Signalpolitik behövs

Men för att ändra kulturen och synen på samverkan mellan akademi, sjukvård och näringsliv på bred front behövs en tydlig signalpolitik från såväl nationella som regionala beslutsfattare, anser han. Sjukvården behöver exempelvis ges ett tydligare uppdrag där klinisk forskning och utveckling ska ingå som en del av grunduppdraget. Hälso- och sjukvården måste också se mer positivt på att läkare har kombinationstjänster, såväl med akademien som med näringslivet.

– Landstingen kan visa vägen genom att ha en generös attityd till delade tjänster, i stället för att se det som att läkaren smiter undan från sjukvårdsproduktionen. En läkare som tillfälligt lämnar värden för att jobba med ett forskningsprojekt betecknas som "forskningsledig". Här måste vi ha en tydlig signalpolitik om att forskningssamverkan är viktigt och något som ska uppmuntras och stödjas, säger Patric Källman.

KENT BJÖRKQVIST

Läs hela rapporten på: <http://www.life-time.se/2015/12/07/kulturen-inom-akademien-hinder-for-samverkan/vascorapporten/>

BILDER

Bild från rapporten. Patric Källman (omfattas inte av CC. All rights reserved)

Patric Källman. Foto: LIF (CC BY-NC-ND 3.0)

Omslag rapporten: Skärmdump, LIF (CC BY-NC-ND 3.0)

Källa: "Life-time.se, licensierat enligt Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-IngaBearbetningar 3.0 Unported License.

FAKTA: HINDER FÖR SAMVERKAN

Rapporten pekar på ett antal hinder för den enskilde forskaren att samverka med andra aktörer inom Life Science-sektorn. Några av dessa är:

- **Meritvärdering:** Forskning som görs tillsammans med näringslivet värderas meritmässigt lägre än akademisk forskning. Eftersom bibliometriska poäng styr forskningsanslag blir den lägre värderingen något som direkt motverkar samverkan.
- **Expertskatten:** Mobilitet handlar även om att utländska forskare attraheras till Sverige. Skattelättnader för utländska arbetstagare, expertskatt, används för att attrahera kompetens till svensk forskning. Svensk expertskatt är dock mer restriktiv än exempelvis Danmarks.
- **Rörlighet:** Den svenska akademien är generellt mindre rörlig än i de flesta andra OECD-länder. Endast 17 procent av landets professorer bytte läroverk åren 2001-2009. Låg rörlighet ger sämre förutsättningar för en entreprenöriell kultur, och därmed även för samverkan med näringslivet.
- **Läraryndantaget:** Den enskilde forskarens fulla äganderätt till forskningsresultat leder till att det inte ligger i universitetens intresse att uppmuntra samverkan. Men det går utmärkt att genom avtal mellan forskaren och universitetet dela på såväl risk som vinst.
- **Pensioner:** Läkare som arbetar både kliniskt och med forskning riskerar sämre pensionsvillkor jämfört med heltidsanställning. Vid offentliga kombinationstjänster har detta lösts genom lokala avtal, men sådana saknas när en forskare samverkar med ett privat företag.
- **Tredje uppgiften:** Akademin ska utöver forskning och utbildning även stå för kunskapsspridning, vilket brukar benämnas den tredje uppgiften. Men då akademisk grundforskning premieras snarare än tillämpbarhet blir följden att kunskapsspridning ges lägre prioritet.
- **Vårdproduktion:** Sjukvården fokuserar på vårdproduktion och klinisk forskning ses ofta som något som gör intrång i produktionsapparaten och är därför nedprioriterat. Läkare som forskar betraktas som "forskningslediga". Både sjukvård och akademi bör ytterligare bejaka och underlätta delade tjänster.

Hur kopplar du din marknadsföring närmare vårdens behov?

Arbetar du i läkemedelsbranschen och brottas med hur du ska kunna bli en ännu bättre samarbetspartner till dina kunder? Som produkt- och försäljningschef har jag arbetat med den frågan i 15 år och på flera olika läkemedelsbolag.

Jag heter Lotta Senelius och tillsammans med mina 30 kollegor jobbar jag idag med motsvarande problemställningar som strategisk projektledare på Ellermore.

Genom att låta kreatörer, strateger och medicinska doktorer korsbefrukta idéer från både B2B och B2C gör vi reklam som hjälper dig att nå både dina kunder och mål.

Funderar du på hur du kan ta din marknadsföring vidare? Kontakta mig för ett förutsättningslöst möte. Alla framsteg börjar med en utmaning.

Lotta Senelius
Strategisk projektledare
0706-14 84 55
lotta.senelius@ellermore.com

ellermore